

Wat is Formaat?

Formaat creëert ruimte voor jongeren en hun initiatieven door open jeugdwerk te stimuleren, te ontwikkelen en te verbinden. Met open jeugdwerk bedoelen we zelforganisaties van jongeren die een aanbod opzetten voor andere jongeren tussen 14 en 30 jaar oud.

Tussen de leden van Formaat bevinden zich voornamelijk jeugdhuizen, maar ook andere vormen van open jeugdwerk: vindplaatsgericht jeugdwerk, eventorganisatoren, artistieke projecten, ondernemerschapsprojecten ...

Samen zijn ze goed voor meer dan 400 jongereninitiatieven in Vlaanderen en Brussel en bereikt de sector meer dan 50 000 jongeren.

Een ploeg van 60 personeelsleden ondersteunt de leden via informatie, vorming en begeleiding op maat. Formaat versterkt de stem van jongereninitiatieven naar de Vlaamse overheid en lokale besturen, werkt actief aan positieve beeldvorming en brengt hun verhaal bij een breder publiek via verschillende communicatiekanalen (website, magazines, publicaties en sociale media), zodat iedereen weet wat open jeugdwerk is.

Naast deze ondersteuningsfunctie heeft Formaat zelf drie jeugdhuizen in Antwerpen en één in Gent. Baanbrekers helpt jongeren aan werk in Antwerpen. Formaat biedt verder ook onderdak aan Haven, een coöperatie voor ondernemende jongeren.

Onze drive: meer en sterker open jeugdwerk! Want met meer en sterker open jeugdwerk dragen we bij aan een duurzame samenleving die diversiteit inzet als een sterkte.

Organisatiestructuur

Zelforganisatie en mede-eigenaarschap zijn leidende principes in het vorm geven van onze organisatie en ons personeelsbeleid. Formaat heeft een vrij horizontale structuur waar de teams een centrale plaats in nemen. De teams zijn gevormd rond de doelgroepen waar Formaat voor werkt: (1) open jeugdwerkinitiatieven (geprofessionaliseerde en vrijwillige initiatieven) – (2) (lokale) beleidsmakers – (3) jongeren (in Antwerpen en Gent).

Het aanbod voor een bepaalde doelgroep wordt autonoom vorm gegeven in een team. Elke medewerker neemt een aantal rollen op binnen zijn/haar team om mee te werken aan dit aanbod. Welke rol een medewerker opneemt, is afhankelijk van zijn/haar talenten en groeit mee met de ambities en ervaring van de medewerker. Op die manier is Formaat een organisatie waar medewerkers veel ruimte krijgen om initiatief te nemen en te groeien. Formaat vertrekt minimaal vanuit een hiërarchische aansturing en maximaal vanuit een gedeeld leiderschap. Als Formaatmedewerker heb je (een) duidelijke rol(len) en weet je wie waarover beslist. Binnen je rollen heb je veel vrijheid.

Organisatiestructuur
Formaat vzw

Eerstelijnswerk: Praktijkontwikkeling

Sinds 2013 neemt Formaat eerstelijnswerk op door het organiseren van jeugdhuiswerk, pleinwerk en vindplaatsgericht werk in Antwerpen, meer bepaald in Hoboken, op Linkeroever en in Berchem.

Sinds 2016 begeleidt Formaat jongeren in het vormgeven van hun loopbaan. Dit doen we onder de noemer 'Baanbrekers', in samenwerking met stad Antwerpen, VDAB en andere jeugdwerkpartners.

In 2019 opende Jeugdhuis Nieuw Gent zijn deuren.

De stroom Praktijkontwikkeling bestaat uit twee teams: Team Jeugdhuispraktijk en Team Baanbrekers. In deze teams zitten alle Formaatmedewerkers die rechtstreeks met jongeren aan de slag gaan, om versterkend te kunnen werken en expertise te kunnen delen.

Tweedelijnswerk: Ondersteuning open jeugdwerkinitiatieven

Formaat is ontstaan als koepelorganisatie voor initiatieven voor en door jongeren, meer bepaald jeugdhuizen. Binnen deze initiatieven onderscheiden we vrijwillige initiatieven (veruit de grootste groep) en geprofessionaliseerde initiatieven. In de stroom 'Ondersteuning open jeugdwerkinitiatieven' vertaalt zich dit in twee teams: Team Vrijwillige Initiatieven en Team Geprofessionaliseerde Initiatieven.

De voorlopers van Formaat, VFJ en JGM, focusten zich voornamelijk op het ondersteunen van vrijwillige initiatieven en het versterken van vrijwilligers via informatie, vorming en opleiding, aangevuld met belangenbehartiging. Die kernopdracht vinden we vandaag nog steeds terug, want Team Vrijwillige Initiatieven (dat zich inzet voor vrijwilligers en bestuurders in jeugdhuizen) is het grootste team van Formaat.

Door de groei van het aantal professionele jeugdwerkers en de grotere differentiatie in functies (niet enkel jeugdwerkers, maar ook experts in artistieke expressie, ondernemerschap en sociale cohesie) nam ook de ondersteuning vanuit Formaat op dit thema toe. Formaat blijft ook ijveren voor een verdere professionalisering van het open jeugdwerk. Daarom werd in 2020 Team Geprofessionaliseerde Initiatieven opgericht.

Derdelijnswerk: Beleid maken en beïnvloeden

Ook het belang van het lokale beleidsniveau is toegenomen. De lokale overheid is de belangrijkste partner van het open jeugdwerk dat gesubsidieerd, erkend en ondersteund wordt door lokale besturen. Op dit lokale beleidsniveau zien we de laatste jaren een toename van autonome beslissingsbevoegdheden en het samen gaan van verschillende diensten. Dit biedt kansen voor het lokale jeugdbeleid maar maakt het ook complexer. Het is van belang dat de verschillende jeugdspelers die op landelijk niveau actief zijn, extra aandacht hebben voor wat er gebeurt op lokaal niveau. Zoniet dreigt op het lokaal beleidsniveau het jeugdbeleid te verdampen.

Om extra te kunnen inzetten op het lokale, maar ook op het landelijke, beleid, werd in 2019 besloten om Team Beleid op te richten. Dat team focust zich op het begeleiden van lokale overheden en oefent invloed uit op Vlaams, Federaal en Europees jeugdbeleid.

Centrale rollen

Om de maximale autonomie van de teams te ondersteunen en garanderen, zijn er ook centrale rollen in de organisatie:

Centrale ondersteunende rollen

Deze rollen staan in voor een ondersteunende uitwerking van een aantal processen zoals bijvoorbeeld grafische vormgeving, boekhouding, interne communicatie, personeelsadministratie, ...

Centrale coachende rollen

In de organisatie werken ook een aantal coaches die de teamautonomie versterken. De coaches ondersteunen de medewerkers in de teams op vlak van externe communicatie, zakelijke processen, de samenwerking en HR opdrachten. De coaches zorgen ook voor afsprakenkaders die ervoor zorgen dat mensen weten waar hun autonomie begint en eindigt en welke procedures en regels we intern hanteren.

Centrale sturende rollen

Formaat geeft zijn activiteiten vorm vanuit een duidelijk omschreven missie. Het bewaken van deze missie en het uitzetten van de strategische lijnen gebeurt door de centrale sturende rollen. Voor het geheel van Formaat stellen de sturende rollen principes, doelstellingen, prioriteiten en afsprakenkaders op. De rolomschrijvingen omvatten onder andere activiteiten om het externe beeld van Formaat te bewaken en versterken, externe relaties opbouwen en positionering binnen de sector.